

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 50 din. ali 200 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov višje hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovcih, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar (4 K.) za večkrat popust od 5% do 40%.

Prekmurski dijaki prle i zdaj.

Že večkrat ste čuli, vrli Prekmurci i čtevci našij „Novin“, to reč „dijak“. Mo-goče so Vam vsem znani tak zvani „iz čarne škole dijaki“, šteri so vsegamogoči. Pravijo, da tej dijače hodijo od vesi do vesi, da majo čarne knige i gda v te mo-lijo ali čtejo, te lahko napravijo lepo vreme ali pa točo, kak je njim ljudstvo naklon-jeno ali ne. Pravijo tudi, da tej dijače včasih idejo z Lendave v Soboto i gda pridejo do Gred, gde je jako globoka voda, takzvana „Džilinjek“, te si tam v senco vsedejo, vzemejo naprej „čarne knige“ i tak dolgo čtejo v nje, dokeč ne pride iz Džilinjeka pozoj, na šteroga si le oni vse-dejo, i jij nese naprej.

Či je to istina ali ne, mi o tom zdaj ne pišemo, što pa šče znati ali je to istina ali ne, naj ide po leti k Džilinjeku i naj pazi i nam te pove, či je vido z čarne škole dijake i pozoja ali ne.

Že ta pripoved o tej dijakih z čarne škole nam svedoči, da so v Prekmurji v našoj lepoj Slov. krajini bili že od nekđaj dijaki i da jij je ljudstvo rado melo. Ali do zdaj jih je malo bilo, ar so pravili ljudje, da je to samo za bogatce, itd. No, hvala Bogi, zdaj že mamoda v Soboti svojo gimnazijo, zdaj že majo študenta ne samo bogatci, nego tudi menjši kmetje. Pa ravno tej majo ešče bole kak bogatci. Mnogo našij očov i mater se ne prestraši nikšega truda; radi se žrtvujejo za svojo deco, ar znajo, da je to njihva dužnost pred Bogom i pred ljudmi, da jim spravijo lepo bodočnost. Da, alđov je to za stariše, pa tudi za sestre i brate, ali mnogo-mnogokrat pa je to ešče vekša žrtev za dijaka samoga, posebno pa zdaj. Ravno zavolo toga, ar so naši prekmurski dijaki po većini siromaškij starišov sinovje i hčere, so vse hvale vredni njihvi stariše, sestre i brati da jij vseedno dajo študirat v tom dragom časi; hvalevredni so pa ešče bolje dijaki sami, šteri se morejo dostakrat po cele duge večere, včasih daleč v noč močno včiti, dostakrat v mrzloj sobi, da jij do čont zebe. Mnogi teh dijakov hodijo po 1, 1½, celo po več vür daleč peški ali z biciklini. Doma pomagajo delati, včijo se i ešče vsakšij den idejo po 10 km, daleč po tom dežji, blati i poznej v snegi. Što bi to napravo zobston? Lehko pravim, da v celoj Jugoslaviji nega dijakov, šteri bi se telko morali truditi, samo da se kaj navčijo, da postanejo ed-nok duševni i telovni dobrotniki i voditelji svojega ljudstva, kak tvoji, naš prekm. narod!

Za tebe se včijo naši dijaki v Soboti, Maribori, Ljubljani i indri, prekmursko ljudstvo! Kak ste jim pa vi zahvalni zato? Ali v zadostnoj meri podpirate naše stu-dente? Dužnost vsakoga poštenoga našega rojaka je, da daruje po možnosti za naše di-jake v penekaj ali inači. Njim trebe kupivati drage knjige, zvezke, (deke) itd. Morajo meti toplo obuteo i obleko, da ne dobijo na poti kakše bolezni, šteroj so ravno

deca v tej letij podvržena. Kak se naj ob-občuvajo pred tov boleznijov, če so sirote, da si ne morejo kupiti vsega, ka jim je potrebno? Či pa zbolijo i vmrjejo, ali či pustiyo svoje včenje zavolo tebe, da si jim ne privoščo par koron v podporo, gda bi je lejko; što ma od toga škodo? Samo ti prekmursko ljudstvo, ar iz dijakov bodo uradniki na sodniji, učitelje v školi, du-hovniki v cerkvi itd. — Vidite, či bomo meli svoje domače uradnike, se bodo tej gotovo boljše skrbeli za nas, kak pa tujinel, šteri v prvoj vrsti krüh služijo i te se v drugoj vrsti brigajo za nas. Inda smo v dijakij vidili gizdave, lepo spravljene mlade gospode, zdaj je dijak manternik, šteri si mora skrbeti za krüh, obleko i ešče za to, da ne zaostane, da kaj bo ž njega. Prle smo ne znali i niti mislili smo ne na to, da so dijaki potrebni, da tisti kraj, tisto ljudstvo bo melo lepšo i srečno bodočnost, štero ma več študentov med sobov. — Zdaj znate i ste gotovi, da na mnogij i dobrij dijakij sloni lepo, zadovoljno bodoše življenje Slov. krajine, zato mamoda samo to prošnja do vas, rojaki, da date radi svojo deco v školo i podpirate po možnosti naše di-jake. Uredništvo Novin rado sprejme vsakšo podporo i jo razdeli na knjige, ob-leko i prehrano med potrebne šolare.

Mislimo, da nam toga niti pisati ne bi trebalo, da so dijaki tudi potrebni za državo. Ministri, poslanci, generali i vsi uradniki od največšega do najmenšega gospoda, so prišli iz dijaškij vrst, zato bi država v prvoj vrsti morala skrbeti za di-jake. Istina je, nam je nova država dala gimnazijo i mi smo njoj zahvalni za to, ali mi zahtevamo več, ar smo država mi i zato naši predstavitelje nam morajo dati najprle takšo gimnazijo, kakšo mi želemo, to je hu-manistično. To je naša prva zahteva, ar samo iz take pridejo ven delavci, kakše ljudstvo želi i kakši so njemu potrebni. Ob drugim nam naj pošljejo sem učitele, šterih skrb naj bo vzgajati deco i ne biti jo, ropati jim njihova dobroga prepričanja ali s svojim slabim vzgledom kvariti jo. Tretjič morajo naši predstavitelje: ministri i pos-lanci, vlada, dati tudi materielno pomoč našim dijakom. Kama pa idejo skrvavimi žüli pridobljeni penezi, s šterimi plačujemo strašne davke? Ka je dobilo dozđaj Prekmurje od vlade? Most je iz našega lesa, nad mnogimi uradniki se den za dnevom pritožujemo v Novinaj, kredita za železnico iz Sobote v Ljutomer ali v Lendavo nam neščejo dati, za ceste nega kampa, da se bomo glizđaj vtopili v blati, drv nam ne dajo, da bomo zmrznoli po zimi, od druge strani pa jij na vagoni vö vozijo, dijakij smo inda meli svoje zavetje v Kösegi, dobivali smo kakšo pomoč, zdaj nega nindri nikaj. Visokošolci sploh nemrejo študi-vati, ar ne dobijo podpore. Za Sokole i ruske Vranglove je je zadosta. Vse to so v nebo-kričeče krivice, štere se morajo kak naj-prle poravnati. Čuješ nas, vlada? Čteš te vrs-tice, iz šterij kričijo za maščevanje pred Bogom

i pred ljudmi od tebe nam jij kak najprle, to je tvoja dužnost, vlada, ar jij lahko popraviš, či ščeš, ar je naša država bogata, ar bi mi v njoj lahko živeli kak v paradizomi, v raji, či bi jo le ti dobro vodila, vlada! Či šteri dijak zbolijo, či nemre dokončati svojij študij, si kriva pa samo ti, vlada! Zdaj te prosimo pomoči, štero nam lahko daš, ar nam moraš dati i či ščeš, moraš dati. — Čakamo i pri-čakujemo jo.

Uradna naznanila.

Razprodaja blaga za siromaškeje ljudi. Tekstilni zavodi Stein & Comp v Pragi se dali na razpolago približno 20 jezér metrov zimskoga štofa po znižanoj ceni za odajo med siromaškeje prebivalstvo. Blago je dvoje vrste, 10 jezér metrov zelenkasto sivoga prve vrste meter po 60 dinarov i približno 10 jezér metrov zelenkasto sivoga druge vrste štofa meter po 48 din. Pro-dajo i razpošiljanje štofa je prevzela „Ljudska preskrbovalnica“ družba z. o. z. v Ljubljani, za Štajarsko i Prekmurje pa „Ljudska preskrbo-valnica“ v Maribori, Gospodaka ulica št. 20. Te preskrbovalnice štofe morejo davati po omenjenoj ceni, samo stroške za razpošiljanje si smejo računati. Ki se zanima za to blago, vzorce (minte) si lahko pogledne pri svojem obč. župani. Blago si lahko naročijo pri odže-raj omenjenih preskrbovalnicah brez vsakoga posredovanja okrajnoga glavarstva. More pa meti vsaki potrdilo od svojega župana, da je bo rabo samo za sebe ali za svojo družino. — Mi bi od naše strani tudi želeli, da obč. župani te prilike ne zlorablajo v kakše druge namene, nego naj dajo potrdila samo za istine siromakom, šteri so obleke potrebni.

Zakon, po šterom so se vršile volitve dne 28. nov. 1920. se izpreminja etak: Voli se vsaka štiri leta. Na vsakij 40000 prebivalcov se voli 1 poslanec. (Prekmurje voli zato 2 pos-lanca). Ne smejo voliti: 1. šteri so v vozi. 2. šteri nemajo drčavljanstvo. 3. šteri so pod skrbstvom. Izvoljen sme bitt on: 1. šteri ma 30 let; 2. šteri zna šteti i pisati; 3. šteri je drčav-ljan SHS. Policijski, finančni, gozdarski uradniki i uradniki agrarne reforme se ne smejo voliti. Poslanci, ministri ne smejo opravljati podjetniš-kij i dobavljalčeskij poslov (veržiti itd.) 25 dni pred volitvami se predloži kandidatna lista v potrditev svojem prvostopnomu sodišči. Na čelo liste se zapiše ime volilnoga okrožja i den vo-litev. Nato nosilec liste, njegov poklic i bivališče, kandidati za sreze z namestniki. Nosilec ne sme meti namestnika. Pod imenom nosilca liste, kandidatov i namestnikov se napišejo imena dvah predstavnikov te liste za glavni volilni odbor, dvah namestnikov i ime ednoga pred-stavnika liste i namestnika za vsakše volišče. Pod te se podpišejo predlagatelji. Kandidati i namestniki morajo dati k vsaki listi pismen pristane na to. Po glasovanji mora odbor prešteti kroglice v skrinjici. Sküpnno število gla-sovalcov se razdeli s številom poslancov zviša-nim za število 1. Tak dobimo volilni količnik. Liste, šteri so niti telko glasov ne dobile kelko je količnik, ne dobijo poslancea. Število glasov liste se razdeli z 1, 2, 3, 4 . . . do števila, kelo poslancov voli okrožje. Od tej tak dobljenij števil se vzame telko največšij, kelko poslancov se voli i po njij se razdelijo poslanci listam. Či niedna lista ne dobila količnika, se smatra kak da bi dobile vse i se tudi tak razdelijo poslanci. Či mata dve listi pravico do pos-lanca, odloči žreb, štera dobi. (Uradni List štev. 78.)

Glasi.

Slovenska Krajina.

Na znanje tistim dobrim dušam, štere so se zglasile, da dobrovoljne dare pobirajo i v Celje pošiljajo na naš prekmurški misijon, naj poiščejo naprej svoje nabiralne listeke i čeke i za l. 1922. do konca toga leta dare naj v Celje pošljejo. Ar so čeki ešče v koronaj vopostavljeni, — pošta je pa samo v dinaraj vzeme gor — naj je na dinare vopostavijo. Vopostavljanje na dinare je lejko. Mesto litere K. naj se piše Din., mesto v — naj se piše p., mesto reči „Koron“ pa reč Dinar. Drugo ne trebe. Nabiralni listeki i čeki se dobijo pri uredništvu Novin v Črensovcih.

Igra. V Žižkih pri šolskih sestrah se bo vršila dnes, 12. nov. po večernici dvojna igra „Mali Krištofek“ i „Od koga se zve istina.“ Vsi povabljeni.

Veliki viher je divjao 5. t. m. šteri je dosta kvara včino po celom Prekmurji. Letos popravljen lepo črensovsko cerkev je tudi pāl odkrio i na jezere kvara včino. Naš g. poslanec bodo prosili pomoč za farnike pri ministerstvu.

Kak lepe duše mamó. En duhovnik so neki že duga leta v posteli ležečoj betežnoj siroti nekši mali dar poslali. Pa se njim je s tem prelepim pismom zahvalila za dar; štero posvedoči vse lepoto prave naše slovenske duše: „Nemrem zapopasti kak sem zaslužo od njih tak lepi dar, šteroga sem sprejeo 30. 3. t. l. tem bole pa nemrem najti reči, s šterimi bi se zahvalo za njihovo velikosrčnost i velikodušnost, štero majo do siromakov. Naj njim plača to Najsv. Srce Jezusovo i Mati Nevtepena, stojezerkrat! V celom vojnom vremeni, in zdaj, od zdravila niti misliti ne na mojo herbijo i za mladosti prišparane peneze sem že pred vojnov ponúco na zdravila. Zdaj pa — nekajkrat — nemam niti si siromakeše hrane niti falajčka krúha, da bi si v dugom betegi vkúp zmantrano i vkúp spotreto telo mogo zadosta nahraniti. Nikoga nemam — zvún Boga — bratje, šteri so samo na dva, tri strlaje odaljeni od mene, eden me na 2. leti ednok pogledno, drugi me že 5. let ne vido, od kakšega dára, niti guča, če glih njim dobro ide. Že pred edenajsti leti sem mogo pobegniti od doma, da so mi mati mrli, k sestri, štera je zdaj vojna dovica, s petérov decov na malom božnom kamenom grúnti i z malov podporov se teško žive. Smilenost i lúbvav do bližnjega, ta pa vmira v človeški srcah — kem duže bole. Če bi ščeo popisati svoje trpljenje, siromaštvo i stradanje, napiso bi cele knige, ali neščem na svetlo ž njimi, to jím na kelko sem mogoči, sam pred sebov. V tom jih prosim prav i srca Veleč. g. Plebanoš, naj se spomenejo z mene enkrat pred oltarom, naj prosijo z otročjov lúbéznostjov Bl. D. Mario, naj ne dopústi, da bi se izgúbo iz trume njeni otrok, naj pústi svoje milostivne oči večkrat na me, da me napadajo grešne skušnjave v mojoj tužnoj posteli, naj mi odpústi ona i naj prosi svojega Lúblénoga Sina Jezusa, naj mi i on odpústi vnoge grehe, s šterimi sem njidvaj razžalo

v mojoj betežnoj posteli. Že vu svojih detečki letaj sem čúto nikše veselje do Marije, že v tistih letaj sem vzeo njeni obleč na svoje grešne rame, od svoje blagopokojne matere sem se navčo lúbiti Marijo — i to je moja sreča, — pomaga mi moj teški križ nositi. In jaz — ščem, nakelko mogoče. Na tihom vse pretrpeti, in če bi dobo druge milosti od Boga ali ne, naj bi smeo samo teliko priti enkrat večnosti pred Marijo, da bi njoj zahvalo; Lúblena moja mati Marija zahvalim ti, da si mi pomagala moj teški križ nositi: rad pozabim na vsa moja duga trpljenja. — Njim pa Veleč. g. Plebanoš še enkrat prav srca lipo zahvalim, jezero krat „Bog plati, naj njim plača sam Jezus, ništeri falajček krúha si leko kúpim, da bom leži trpo bolečine že od vnogoga ležanja i sidenja. Prosim še naj ostane to prikrto, zadosta, da zna Bog i Marija zato, Pozdravljam jih s presvetim srcem Jezusovom in Marije in ostanem njim vdani.

Za naše dijake. O priliki odslovljovoga večera bogojinski orožnikov so nabrali udeleženci 100 dinarov za naše dijake. Penezi so odposlani na dijaško knjižnico. Za to dobijo bole siromaški dijaki zobston šolske knjige. Vsem darovalcom „Bog plati!“

Pošte pri nas — v Slovenskoj Krajini. — Vsi že znamo, da je vlada poveksala poštne pristojbine za 100%, to se pravi, da zdaj moramo plačati za pismo namesto 2 koroni 4. K. Što ma hasek od toga? Pri nas pošta tak hodi kak prle. Od Lendave do Sobote je ešče dobra zveza. V drugi krajij je pa sramota za našo vlado, da se bolje ne pobriga za naše pošte. Pismo iz Beltinec v Bogojino hodi 5 dni., za prejšnje vlade smo meli vozovno pošto med Lendavov, Dobrovnikom, Bogojinov i Martjanci. Zdaj je vse to odpadnolo. Iz Beltinec nesejo peški v Dobrovnik, z Dobrovnika opet peški v Bogojino, z Bogojine na Ivance. Pa kak lepo so plačeni tej poštarji! Kelko mi je znano, dobi bogojanski pismonoša za to, da prinese štirikrat na teden pisma 9 kilómetrov deleč iz Dobrovnika i je raznosi po Filovci i Bogojini, mesečno komaj 1200 koron. To je sramota! Zahtevamo, da se naj uvede nazaj redna pošta iz Lendave prek Dobrovnika i Bogojine v Martjance, Bogojini se pa naj dá nazaj poštni urad. Mislimo, da iz tisti 30 ali kolko milijonov, štere se dobijo iz povišanja pristojbin, tudi lahko dá par jezero koron na leto za naš severni del Slovenske krajine i da se poštnej plačajo naši pismonoši. — V kratkom pričakujemo ukrepov v tom pogledi.

Stanovanjski urad v Soboti na deli. — V tihom šolskom zatišji v Tešanovci so vživali svojo pokojnino naš stari vučiteo, g. Koložvari. S svojim dugoletnim trúdom so si spravili lepo hišo v Soboti i posestvo s hišov v Püconci. Ali stanovanjski urad je dao hišo v Soboti nekšemi uradniki, ovo v Püconci pa orožnikom; tak so g. vučiteo morali biti deleč vkrej od svoji dve hiši, v školi v Tešanovci. Ar je pa tešanovska škola državna, ma pravico oblast šolsko stanovanje tistomi dati, šteromi šče. Tak se je tudi zgodilo. Prišli so v Tešanovce novi vučiteo. Kama bodo pa šli stari

upokojenec s svojov ženov. Vsakši bi pravo, da v Soboti ali v Püconce v svojo lastno hišo. Ali ne ga takše pravica dnes den. Stanovanjski urad po sili šče vzeti, za njij v Bogojini stanovanje. Ali to stanovanje je že prle bilo odano. Zato sem nemrejo. Kama bodo šli, ne vemo. Sodimo pa tak, da bi se spodobilo, da bi g. Koložvari šli mirno vživat svoje stare dni v svojo lastnino v Soboti ali Püconce.

Kak je to? Glasom Ljubljanskoga trznoga poročila z dne 29./10. 1922. so bile cene sledečih življenskih potrebščin v Ljubljani na drobno sledeče:

0 mela	21—22 K
domača mast	120 „
amerikanska „	106 „
kristalni cukur	60 „
v kockaj „	70 „

V D. Lendavi so stale te potrebščine tisti den

0 mela	25—26 K
domača mast	150 „
amerikanska „	136 „
kristalni cukur	70 „
v kockaj „	80 „

Kak se da tolmačiti te veliki razloček med cenami? Čvúšno nas g. trgovci i po večini velekapitalisti ja ne bodo hoteli sugestirati s tem, da leži diferenca v „vozarini“ v D. Lendavo?? n. p. pri amer. masti pri 10 tonah 30.000 K. Gospodje pri oblastih! ali ne tú temeljita remadura ešče bolj potrebna kak pri gostilničarjih? — Konsument.

Od naših vojakov. Kak so ešče višji oficirje ljúbili i radi meli naše prekmurske vojake, nam kaže pismo, štero je pisao major komandant v Travniki enomi vojaki našemi, da so se poslavljali 1898. letniki od vojaške službe. Pismo se glasi sledeče:

Predragi!

Za volo toga da ne morem priti v kasarne i Te več nejbom vido, Ti se tem potom zahvalim na dobrom deli i pomoči kak bataljonskomi pisaci pa da si nači tudi odlična vojak, Te bom imenúvao za rezervnoga kaplara.

Žao mi je za Tebe i za druge vojake, šteri zdaj odidejo, Vi ste zaslužili i odslužili kak pošteni državlani morejo včiniti, doma tudi trbej poštene i dobre delavce i državlane.

Pozdravi mi vse, šteri s Tebo v odido, znajte ka Vam Vaš komandant vse i najbogšo bodočnost želej — najdide vse zdrave doma — a i Vi ostanite zdravi.

Tebe i Vas dobre vojake, šteri ste služili na čast Prekmurja pozdravlja i želej srečno pot. Vaš komandant major 15 pp. v Travniki.

Podlistek.

Kmetijsko poučno potúvanje po Srbiji.

Píše: Bejek Štefan, Krog.

Eden oča bi pravo, slišiš mati, te najni mali gingav otrok naj ne vživa posebej mleka in finoga mehokga krúha, nego naj jej samo mesočaren krúh, grah itd, kak jaz, da več prišparamo, kaj boš to mleko in žemlo njemi kúpúvala in čas trátala. Mati bi pa pravla; ja ljubi oča, kaj pa vendar misliš, z mesom, trdim krúhom in grahom bi nam pa vendar otroka vničila, ne veš da mali otrokov žalódek toga ne mora prekúhati, čije tak, te njemi še lahko motiko v roke daš pa ga stiraš okapat pa či ne bo šo ga še lahko nabiješ itd. Šteri je tedaj imeo prav, mati ali oča? Či je samouprava ali domače ravnanje že potrebno v rodovini, koliko bolje pa v državi, gde živijo še različni navad in organstev plemen-, da autonomija, samouprava, ali domače ravnanje ne rúši države, nego jo sígdar jači, krepí, da kak deca nemrejo zrasti vednom dnevi ali vednom tjeđni vu velke ljúdi, tak se tudi centralizem na ednok nemore vpelati brezi kvara, gde so različni plemeni ljúdstva, ravno tak Slovenskoga ljúdstva stranke poslanci majo prav, gda se borijo za autonomijo ali za domače ravnanje.

Po vnogi pogovori v pozno noč smo se itak odločili iz velke hotelske dvorane, in šli na svoje prenočišče v vojašničo, na drugi den se pa odpeljali bliže proti domi, v Čuprijo. Na toj poti, kak se mi vidi, smo bili poldrugi den, či sam nej pozabo v Niši je brš to bilo, ka so nam Srbi dali spečti projnika na ražnji, pa eden Srb ga je zražnjom vred pelao po zeležnici z nami, ar smo bili poldrugi den na poti, smo naslednje

vpamet vzeli, ka je bio te projnik prav dobro orožje proti gladi, či ravno smo prle šalivo osmijavali projnika in tudi brata Srba. Na železnici nam je pa tudi ne bio pre drugi čas, med rodovitnim poljom, med zelenimi (logi) in travniki, ar smo dobro znali kakša sùšava je doma v Sloveniji, in tak smo se pripeljali v sledeče mesto, ki se imenúje, Čuprija.

Čuprija.

V Čuprijo smo prišli, mislim, 18. septembra poldne. Sprejem je bio izredno krasen, vsa šolska in vnogo druge mladine in dosta ljúdstvo. Mladina nas je sprejela s popevanjem i deklamacijami, po živi nagovori smo nahrbtnike i kovčke dali na tovarni automobil, vzeli pot pod noge, da bi šli po dugom mestu v svoje nam odmerjene hotelske prostore, pa prle kak smo začeli iti, nas je dobro vrejena mladina okoli vzela pa smo tak med tem častnim vencóm potúvali skoz mesto. Nekak na sredni mesta je kmetijska podružnica, pred podružnicov je bio napravljene velki slavalok, skoz šteroga smo šli, tam nas je čakalo vnogo lústva. Po kratki govori nas je mladina med živijo klici obsipola s cveticami, potom smo šli na kraj mesta, nam vódomerjeniva dva hotela, i da je tudi mesto Čuprija nej štela zaostati, tudi ona nas je fino pogostila, prišlo je nekaj kmetov i precí mestjanov, tom smó se med obedom odkritosrčno in živo razgovarjali, ka nam je že vnogo boljše spadnolo kak boži dari, štere smo vživali. Končno po obedu so pridrali automobili, kočija i tudi priprosta Srbska kolica, da smo se odpeljali na državno posestvo Dobričevó na severorzhodno stran mesta, mislim dve vóri peški hoda, gda smo se pripeljali na posestvo, k finomi gradiči, smo pred njim najšli, pod drevoredom velke, okrog z erdečimi preprogami gori prestrete klopi, gde smó

meli zapovedano sposesiti, in so nam že palik podvorili s pivov i tortami. Pivo smo radi pili, ar je bio vroči den, torte smo pa samo iz vjlúdnosti malo jemali, ar smo itak malo prle obed opravili. Zdaj pa smo šli gledat znamenitosti púsestva, vidli smo lepe krave, bike, kobile i žrebce, vžitnici vsake vrste lepo žito, kije vse bole okroglo in debelo kak naše. Poglednoli smo vsake vrste plúge i gospodarske stroje, (mašine) tudi moderno vrejene kúrnjeke, svinje i svinjake smo pa nej mogli poglednoti, ar so bili predaleč. Potom smo šli nazaj k gradiči na klopi, iz vjlúdnosti, ar smo bili pozvani, še vzeli malo boži darov, in se odpeljali nazaj v Čuprijo v hotele med vjlúdnimi Srbami opravili večerje, potom pa bili po mestu razdeljeni na prenočišča. Mene je mladi Srb od pelao k ednomi, opančari, (k čevlari, ki opanke dela) in gda sva prišla do vrat je pravo moj spremljevalec in potrkal, Baja, Pantelič evo vam gósta, pa je naglo odišo, gospodar me je pa od pelao v lepo sobo, sam si vlegao i trúden prav slatko spao, zajtra pa gospodinja rano prišla in pravla, dajte da vam očištim cipele, pa resan za malo časa so bile čiste, se obújem potom sva zgospódarom zajtrkovala na dvorí, pod jablanov, in sam se komaj zahvalo in peslovo, pa sam že mogo skočiti gor na automobil, da smo se peljali na južnovzhodno stran mesta, gledat velko slatkorno tovarno, (cukróvo fabriko) takše tovarne so zdaj milijarde vredne, opisati je pa teško, pa tudi razmiti je teško zvún onómi, ki je že vido.

Srbi so nas pripeljali na kolodvor, smo se prijazno poslovili in se odpeljali z vlakom proti Belgradi. Samo britka slutna nas je lovila na vlaki, gda smo bliže proti domi se peljali, ar smo dobro znali, da je doma v Sloveniji vse erdeče od sùšave, in zato se nam je iz rajsko zelene Srbije mililo se peljati.

Gospodje profesorje sobočke gimnazije kak voditelje društva „Dijaška kuhinja“ prosijo vse, ki kaj premorejo, naj darujejo na naše siromaške dijake v Soboti. Dijakov hodi 115 v gimnazijo, izmed teh je 105 naših domačih. Našim rojakom damo zato, če kaj damo. Letos je to društvo za 17 jezero 400 kron kupilo knjige našoj deci v Soboti. Ki more, najda. Ve pred božičom napravimo en nabiralni den za vse naše dijake — tečas pa sprejme dare i dale pošle uredništvo Novin v Črensovcih.

Država.

Nove poštné znamke. Dobimo pali nove poštné znamke (štemplne.) To je prav! Samo, do bodo se te znamke delale v Ameriki, kama ide od nas posebna komisija, da pazi na štamp. Tak bo pa mela dobiček ne Jugoslavija, nego Amerika i — naša komisija — gotovo liberalna i radikalna.

Jugoslovanski protestanti so preminole dneve meli svoje spravišče v Novom Sadi. Sklenilo se, da spadajo k augsburškomi verevadživanji. Evangeličanska cerkev v Jugoslaviji bo mela dva vekšiva poglavara: püšpeka in generalnoga inspektora. Ar pa so tü Nemci ino Slovenci, bodo edni meli tri leta inšpektora, po treh letaj pa drugi. Na tom spravišči so se tüdi nekelko pomirili nemški in slovenski protestantje med sebov v tom ma zasluga predsednik luteranske cerkvi v Ameriki g. Lencis Lorsen. Naše evangeličance so vrelo zastopali na tom spravišči g. Kovač Štefan šinor iz M. Sobote.

Invalidi dobijo izplačano, ka njim je ešče zaostalo. Za izplačilo tej dugov je finančno ministrstvo odobrilo šumo 70 milj. dinarov.

Španski prestolonaslednik Alfonz se je pripelao 1. t. m. v Belgrad, kde je ostao več časa.

Preganjanje katoličanov. Pred par tjedni je vlada na Horvackom prepovedala vse organizacija katoličanskoga dijaštva tüdi čisto versko: „Marijino družbo,“ štera je razširjena po celom sveti. Zdaj pa je policaj demokrat, Pribičević začno preganjati i spoznavati svojo „moč“ tüdi na Slovenskom. Zdrüženje slovenskoga kršćansko mislečega dijaštva: „Razor“ je ministrstvo prosvete prepovedalo. Vse druge organizacije v Jugoslaviji kak Sokol itd. ne čütijo moči Pribičevića, nesprotno se na nje miljoni vödavajo, naše verno dijaštvo se pa preganja. Ali to novo nasilje policajov iz Belgrada ne bo njim nikaj pomagalo. Naše dijaštvo ne odneha, nego bo šlo naprej po toj poti i se ne zboji nikoga. Če je Bog z nami, što proti nam?

Slovenski vojaki 1. 1898. rojeni ki so služili v Zagrebi, so se v lepom pismi zahvalili našim poslancom (Jugoslovanskomi klub) ka so je rešili službe, štero so že itak dobro opravili na fronti. Kda so se samostojnomi mnistri Pucljni obrnoli tej vojakov starišje, ka bi sine pomagao domo spraviti, je odgovoro „ka mo je odpüščali, služijo naj za domovino, ar vojake potrebüjemo.“ Ne se je vüpaio zameriti vladi srbskoj i strah je bio za ministerski stolec, zato je tak odgovoro. A ljudstvo bo tüdi gučalo pri volitvaj.

Svet.

Nizozemska (Holandija) šte 6 milijon 865.214 ljudi. Po veri je kalvincov 2 milijona 835.567, katoličancov pa 2 milijona 444.582. Ostali pripadajo raznim protestanskim cerkvam i židovskoj pa niednoj veri. Brez vere je postalo v desetih letaj 200 jezero düš. Te so zgübili kalvinci. Katoličancov je več kak pred desetimi leti okoli 35 jezero. — Holandski katoličanci so jako darovitni. Lani so dali na dobre namene više milijon forintov zvün darov na vseučelišče kak smo dnes tjezen objavili. Njuv eden forint valá 96 naših koron.

Na spomin štiristoletnice sv. Petra kanižiusa zida váras Nimwegen bolnišnico. Na prošnjo kalvincov so v Haagi jezuitje tem držali dühovne vaje (govore od kat. vere) od 14—21. oktobra toga leta. Največ je pa Nizozemska pomogla siromaškoj deci. Pomagala je do 60 jezero deci iz Austrije, Vogrske, Nemške i Belgije.

Mašin za četje včel. V Ameriki so izmislili stroj (mašin), šteri prečte včele. Koš ma malo lüknjico, da samo edna včela lahko ide vö, tü je pa tak občütliiva vaga štera sama zabeleži vsakšo včelo, štera ide iz koša.

V Ameriki se tiska na leto 1127000000 primerov novin. V sadnij petij letaj se je število povišalo za 17%. Vrednost znaša 1209 milijonov dolarov. Dohodki znašajo 205.000.000 dolarov. Oglasi pa 407.000.000 dolarov na leto.

Nazaj k Materi Cerkev se je povrnolo na Moravskom (Česka) 400 düš, šteri so bili zapelani od agentov i šli v „narodno cerkev.“ Takšij slučajov je zadnji čas dosta v Českoj.

Najstarejše novine. V Pekingu na Kitajskom je prenehao izhajati list, šteri je začno pred jezerimi leti. Starejši je ešče list „Cin Pao,“ šteri izhaja že 1200 let.

Kratke novice.

V moro je sluga svojega gospodara v Gudincih na Horvackom za 1000 koron. — **V kradnola** je dekla Čurič Marija pri Nadaši Jožefi v Čakovci 123 jezero 300 K. — **Na Poljskom** so rüdarje stopili v strajk. — **Mainzi** je nastao veliki ogenj. — **Kravo** je povozila sobočka železnica pri Mačkovcih. — **Razmesarila** sta hlapca Rozman Jožefa v Naklom na Kranjskom Župan Ivan i Ciril. Siromaki sta ešče zobé vözbila i edno oko vöpuštila, zatem ga pa odnesla — v krčmo. — **Tajnik samostojne stranke (SKS.)** je v Maribori vkradno 60 jezero kron i odskočo. Zvao se je Konrad Brus.

Domača politika.

Belgrad. Nov. 6. se vršila seja narodne skupščine. Na dnevnom redi je bila volitev finančnoga odbora (pénzügyi bizottság). V te odbor so bili izvoljeni poslanci Jugoslovanskoga kluba: Dr. Dulibič, dr. Šimrak i Vlado Pušenjak; namestniki: Škulj, Žebot i Stanko Banič. Potem se je vršila volitev predsednika finančnoga odbora. Za predsednika je izvoljen Dr. Veljkovič, za podpredsednika Jankovič, za tajnika Sergič i Šečević. Opozicija glasüvala za Veljkoviča. — **Hrvaški blok** je meo dne 6. t. m. zborovanje v Zagrebi. Razpravljalo se je na seji ali naj ide blok v Belgrad ali ne. Radič je bio za to, da ido v Belgrad, ar zvünešnji politični položaj želej, da vse narodne sile morejo skupno delati. **V parlamentu** se je zglasila te dni deputacija invalidov. Obiskala je vse parlamentarne klube i prosila, naj se vsi poslanci zavzemejo, da se kem prle sprijme invalidski zakon. Oblübe so dobili od vseh strani. Invalidi so odločeni, da či vlada ne ugodí njihovim zahtevam, bodo vsi prišli z decov vred v Belgrad i naj je vlada te preživljavljje, kak je zna.

Svetovna politika.

Türčija. Türska vlada v Angori je poslala zavezniškim zastopnikom noto, v šteroj zahteva, da te naj taki izpraznijo Carigrad (Konstantinopolj). Zavezniške vlade so to zahtevo türske vlade odklonile. Sultan nešče odstopiti. V Konstantinopolji sultanovo palačo stražijo angleške čete. Türska vlada želej nadalje, da se Dardanele naj priznajo za türške, zato morejo vojne ladje vseh narodov prositi za dovol-

jenje pri türskoj vladi, da smejo plavati skoz Dardanel. Kaj bo na to odgovorila Anglija, se ešče pričaküje.

Bolgarija dobi pot do morja. Bolgarija má edino pot do morja pri Dedeagači, a to so njoj po svetovnoj vojni vzeli Örki. Stambolijski, bolgarski ministerski preds. je za toga voljo hoöo tüdi v Belgradi i Bukarešti, naj Jugoslavija i Rumunija podperata to zahtevo Bolgarije na orientskoj konferenci, štera vküper sede že té mesec v Lausanii.

K odaji ma KOVAČ MATJAŠ v Črensovcih št. 136. lagev sliv, jabočnice, edno vözdelano konjsko kožo i 15 korčičov (keblov) nabranih jabok. Küpci naj se pri njem zglasijo.

Proda se posestvo

obstoječe iz 2 i pol plüga gošče, 3 plüge druge zemlje z delnim gospodarskim poslopjom. Cena cilo nizka. Pojasnila dá Slovenska banka podružnica Dolnja Lendava, gde se dobi lahko tüdi posojilo na küpčijo.

Naše državno gospodarstvo.

Kak na vsakšoj kmetiji vert, tak ma v vsakšoj državi v roki peneze finančni minister s svojimi ljudmi; on mora davati peneze ta, gde so potrebni, pa tüdi on dobiva vse peneze notri, zato tüdi tiste, štere plačamo mi kmetje i drugi kak davke, porcijo i. t. d. Država pa dobiva ešče peneze za pošto, za železnice, za carino i. t. d. Izdavlje jij pa kak plačo uradnikom, za vojake, škole, i za mnogo drugi stvari, med drugimi tüdi kak podpora za tiste kraje, štere je vničila süšava ali povoden; tüdi za mladino, za dijake, posebno visokošolce mora dati.

V vsej državi, štere majo dobre ministre, dobro vlado, štere se v prvij vrsti brigajo za svoje državljane, se tak dela, da se v začetki vsakšega leta že naprej zračuna, kelko bo približno država notri dobila, kelko približno izdala v celom leti. To je državni proračun. Štere države majo vsakše leto takši proračun, kak na priliko Angleška, Francoska, Amerika, Česka i. t. d. tistij penezi majo dobro, veliko vrednost. Takše peneze vsaki rad küpije, ar zna, da je v takšij državi vse v redni, zato se njemi ne trebe bojati, da bo na zgübi.

Vsakša država ma nekaj takšega blaga, da ga vsega doma ne nüca i zato ga izvažja v druge države, to je, druge države küpijo to i tak ma prva dobiček, dohodek stem. Pri nas na priliko izvozijo jako dosta lesa, živine i zrnja v Italijo, Nemčijo Česko i. t. d. Ma pa tüdi vsakša država uvoz, to se pravi, mnogo blaga mora iz drugi držav notri voziti. Mi küpijemo stroje (mašine), platno, cukar, kavo i. t. d. v Nemčiji, na Českom i. t. d.

Vsakši vidi, da je tista država na boljšem, štera lahko več izvažja, odá, kak ona štera more več üvažati, küpüvati. Pri nas bi lahko dosta več odali, kak küpili, mnogo več izvozili, kak notri vozili, či bi se pri nas dobro gospödarilo. Zdaj pa moramo več küpüvati. Pa to je ešče ne zadosta. Vsakša država more blago, štero küpi v drugoj državi, plačati s penezi te države. Či mi na Českom küpimo cukar, ga moramo plačati v češki koronaj, či küpimo v Ameriki platno, moramo plačati z dolari. Zato, či druge države ščejo küpiti kaj pri nas, bi morale plačati v naši penezij. Tak bi na borzaj (gde se küpijejo i odavlejo vsakovrstni penezi) jako pitali tüdi za našim dinarom i tak bi vsikdar več vreden bio. To je tak kak na licitaciji: čim več küpcov ma kakša stvar, tem draže jo lahko odamo. — Pri nas je tüdi to slabo. Druge države, či pri nas kaj küpijo, lahko plačajo tüdi v svojem penezi. Tak za naše peneze jako ne pitajo na peneznom trgi (placi), na borzaj, zato se pa nemre bole zdignoti. — Pri nas so tak „pametni“ ministri i vekši trgovci, da raj majo druge peneze, kak naše. Ešče krao i princ imata plačó v franki po zaslüženji Pašičove liberalno — radikalno — samostojne vlade.

Istina je, da se je naš dinar zadnji mesec jako zdigno. Zakaj pa to? Ravno zavolo toga kak sem prle povedao. Naša vlada je vzela na posodo v Ameriki 100 milijonov dolarov. Od tej penez smo že nekaj milijonov dobili, vsega ešče ne. Zakaj je ponticaó naš finančni minister te peneze? — S temi penezi so küpüvali v drugi

državaj naše peneze, to je, naši penaz je v drugi državaj preveč bilo, kupivao ji je nišče ne jako, zato so borze ponuvala naš dinar i tak je vsikdar menje vreden postajao. Zdaj so pa naši od finančnoga ministra pooblašteni ljudje začeli z naposodo dobljenimi dolari kupivati naše peneze v tñji državaj, zato je tak dobo kùpe i njegova vrednost je gor šla. Pravijo pa, da so že vse te milijone dolarov porabili za to, i so porabili že tudi tiste zlate peneze, štere smo dobili od avstro-ogrške banke. Zdaj je na priliko naša korona v Cürichi okoli 2:20, to se pravi: pred ednim mesecom smo dobili na cüriški borzi za 100 naši koron 1 frank 30 centimov, zdaj pa dobimo 2 franka 20 centimov.

To je vse dobro i mi smo toga veseli, vej zdaj vidimo, da cene blagi nekaj dol idejo. To se razmi. Či smo mi prle kupili na Češkom 1000 vagonov cukra, gda je naša korona v Cürichi bila 130, za 1 češko korono smo pa morali dati 18 naši, se razmi, da bomo zdaj menje dali za tišti 1000 vagonov cukra, gda je naša korona v Cürichi 2:20, za 1 češko korono pa damo samo 8 naši. Tak jez z vsem blagom, štero kupujemo v drugi državaj.

Zdaj pa pogledajmo za kelko se je zdignola naša korona i za kelko so spadnole cene blagi. Naša korona vala skoro dvakrat telko kak pred ednim dobrim mesecom. Ali so cene blagi tudi dvakrat bolje spadnole? Vidimo, da ne. Ka to pomeni? Gotovo je, da trgovci, šteri so prle kupili cukr po 60 koron kilo, zdaj nemrejo dati za 50 koron; i tak je pri vsem drugom blagi. To se pravi: cene so samo telko spadnole pri blagi, kelko ravno trgovci pustijo od svojega dobička. Či pa trgovci zdaj, kupijo kaj v drugoj državaj, bo gotovo že faleše kak tisto, ka so prle kupili, ar kvarni na prle kuplenom blagi ne bi radi bili. — Gotovo je pa tudi, da se je naša korona samo gledoč na neštèrni drugi penaz tak jako zdignola. Na priliko: Pred ednim mesecom je človek dobo za eden dolar 320 koron; zdaj pa ešče 240, v Cürichi smo pa dobili pred ednim mesem za 100 dolarov 540 frankov, pa zdaj dobimo za 100 dolarov 540 frankov. To pa pomeni, da sem pred ednim mesecom za 1 dolar dobo 5:40 frankov ali 320 koron, zdaj pa dobim za 1 dolar ravno telko frankov (5:40), koron pa že samo 240. To je: pred ednim mesecom sem kùpo za 320 koron 1 dolar. Či sem zdaj kùpo za 320 koron franke, sem ji dobo 4:16, či sem pa kùpo za 1 dolar franke, sem ji dobo 5:40, dobo sem zato na 1 dolar 100 koron dobička. Či pa zdaj kupim 1 dolar za 240 koron, dobim za 240 koron 3:16 frankov, za 1 dolar pa 5:40 frankov; dobim na ednom dolaru samo 11 koron dobička. — Tak je 5 nov., gda to pišem. Kak bo te, gda bošete to v novinaj čeli, ne vem. Skoro gotovo pa lahko trdim, da bo naš penaz do tistoga časa spadno. Zakaj? To je jako lahko odgovoriti. Naša korona se je ne zato zdignola, ar se je pojavilo v našem gospodarstvu resan pametno delo, redno gospodarjenje ne, (vej pri nas finančni minister i njegovi pomočniki, kak tudi cela zdajšnja vlada ne ve pametno gospodariti); nego naši penazi so se zato malo zdignoli, ar ma naša vlada zdaj dosta na posodo vzeti penaz i z njimi trži. To je pa ne pametno, ar se posojilo hitro razkadi, naš penaz bo pa nazaj začno kapati. — Čuje je se pa, da dobimo pa več milijonov dolarov posojila. Gotovo bodo z njim začnoli pa kupivati naše peneze. Te se bo pa naša korona malo zdignola, gda pa ne bo več posojila, bo opet kapala. To bo tak dugo šlo, dokeč ne bodo začnoli pri nas pametnoga gospodarstva. — Kakš bi pa bilo pri nas pametno gospodarstvo? Pri nas bi trebelo sledeče: 1) redni državni proračun; 2) jasnojuvzno i izvozno štatistiko, to je, naša vlada bi morala v redi i v pregledi meti, natenko znati kelko se iz naše države vō oda i kelko se od drugi držav notri pripela; 3) pri nas bi trebelo vlado iz vuceni i samo državni hasek izkajočih ljudi. Či bi se to zgodilo, te bi naš penaz v kratkom časi nazaj telko valao, kak pred bojnov. To je gotovo.

Zdaj bi me pa što znao pitati, kak je to, da se pri nas tak slabo gospodari, da so naši penazi tak malo vredni, čiravno da je naša država tak jako bogata? Odgovor je pa lahek: druge države nemajo zavüpanja v našo vlado. Zakaj pa nemajo zavüpanja? Zato, ar so pri nas zdaj na vladi: ali nesposobni, nezmožni ljudje, ali pa ki ne iščejo hasek državi z cele moči. Či so nesposobni, se morajo odstraniti i postaviti na ministrske stolčke sposobni; či pa z cele moči neščejo državi dobro, nego samo za svoje žepe gledajo, je pa to greh nad državo, nad jugoslovanskim ljudstvom. Morajo se pred sodišče postaviti. Ali- ali! Iz toga nega izhoda.

Cene silja. V Novom Sadi (Ujvidék) so cene silja prem teden bile sledeče: pšenica 1340 koron, žito 1200 K., oves 960 K., ječmne 950 K., kukorica 1080 K.

Cene govenske marhe na mariborskem senji so bile sledeče: debeli jünci sa se kupovali na živo vago 1 kg. za 28—33 K., biki kg. po 24—30 K.

Cene mesa v Maribori. Govensko meso 48—52 K., teleče meso I. vrste 70 K., II. vrste 64 K., svinško meso 90—100 K., za kg.

Cene mesa v Prekmurji. Govedina po 48 K., teletina 60 K., svinško meso 80 K., slanine 120 K. za kg.

Keliko je vredna naša krona?

1 dolar	stane	240—
1 švicarski frank	"	48— K
1 italijanska lira	"	10:84 "
1 francuski frank	"	19:40 "
1 češka krona	"	7:92 "
1 nemška marka	"	0:15 "
100 avstrijskih kron	"	0:36 "
1 ogrska krona	"	0:10 "
1 rumunski lej	"	1:72 "

Naša krona je notirala v Cürichi 6. nov. 2:19 frankov. Teda kak se vidi vrednost naše krone po mali ali zastalno — kaple.

Ka je sokol?

Prevelke so naloge, štere nas čakajo v bodočnosti, da bi zdaj s sovraštvom slabili naše vrste i zato moremo meti vsi te cio, da mo se vganjali v deli, ne pa v napadaj. Pustiti moremo najprle napade i špotanje.

Tü Vam pošlemo tudi pismo našega odseka na lgi, da vidite, kak sirovi i divji so tam Sokoli. Vaši člani majo samo edno ime na jeziki ali bole povedano eden špot i to je „čuk“ i to ne samo prosti ljudje, nego. ešče bole vuceni.

Ne pravimo, da je vsemi tomi kriva Sokolska zveza, itak pa ščemo, da se skupno zgučimo, kak se naj izognemo napadom v bodočnosti. Prosimo, naj Sokolska zveza sama da za to predloge.

Tak se glasi približno pismo Orlovske zveze, štero je poslala Sokolskoj zvezi.

Ali povojte nam; ne je li to pismo mirno, lepo, vredno kulturne organizacije? Ali poslušajte! Sokolska zveza, štera vsigdar ponavlja, da je kulturna organizacija, je na to pismo odgovorila, „da ne trbe“ pozvati vküp sestanka.

Voditelje Sokolov so stem pokazali, da sami hujšijo Sokole, naj se bijejo!

Vsakš si lahko zdaj sam misli, gde je kultura, pri Orli ali pri Sokolij... Stakšimi junaštvi se Sokol lahko gizdavi! Pošten krščanski dečko je skoro več ne gvüšen svojega življenja, ali se pa skoro ne väpa pokazati na cesti pred temi junaki-pretepači.

To je pa ne jedino junaštvo Sokolov. Takšij njüvij junaškij činov je ešče vnogo, telko, da jij nemremo vse napisati.

Največko slavo si je pa pridobio Sokol s svojim junaštvom ravno te, gda je bio v Maribori orlovski taber, gda so prišli Hrvatje, Srbi, Čehi i Francozi na Bled (na Slovenskom ober Ljubljane). Od tej junaštvi so vse krščanske novine pisale. Mi sami smo vidili na svoje oči tiste slavoloke, štere so Sokoli podrli med Dobravov i Bledom. Čehi so je fotografirali (doljemali), da pokažejo doma, kak vuceni i modri so neštèrni ljudje na Slovenskom... Da so Sokoli ne mogli podreti slavolokov tudi na Bledu, so njim zabranili samo šandarje. 14 šandarov so

mogli poslati na Bled proti divjim Sokolom, da bi branili slavoloke. Pa itak so Sokoli prerezali električni drot, da bi zabranili razsvetljavo, norca so se delali iz gostov, fúčkali i cvilili so, gda so orli spevali narodne pesmi, z gnojšnicov so polevali na goste i je bili. Znano nam je, da je eden tej junakov-prtpepačov stopo k malomi Orliču, šteri je koraka o v vrsti, ga plüšno i pravo: „ti prokleti čuk!“

To so junaki, jel? I to je morebiti kultura! Divjaštvo je to, roparstvo. Ednok so žandarji lovili tolvaje zdaj pa 17 žandarov nemre ladati-levi roparov i braniti življenje poštenim ljudem nas je sram bilo pred tñjimi ljudmi; Sokolov pa pred celim svetom ne sram takšega divjaštva!

Gde je prava kultura i slobodoljubje, se vidi iz toga: V gostilni, gde so Orli obedüvali, je visilo na steni vabilo na sokolsko prireditev. Niti eden izmed Orlov se niti dotekno ne vabila. To je kultura, vi nekulturni Sokoli! Tü se včite poštenja!

Na celom sveti i pri vsej narodij, mogoče tudi pri divjakaj je gostoljubje nekaj častnoga, nekaj svetoga. I toga, ka že natura sama vči človeka, toga Sokol ne ve! Ne da bi ga bilo sram, skruni čüte, šteri so vsakšimi človeki sveti.

Iz toga pa vidimo tudi, da Sokoli ne poznajo niti telko poštenja kak zamorci v Afriki, šteri itak nekaj poštüjejo tüje ljudi. Iz toga spoznamo tudi, da je slovenstvo i slovanstvo i cela narodnost Sokolom samo odevka, pod šterov skrivlejo svoje sovraštvu do krščanstva. Ne samo, da je ne sram, gda blatijo i sramotijo naš slovenski narod pred tñjinci, Francozi, — tudi slovanski gostje so ne varni pred njimi nišče je ešče ne tak osramoto našega Bleda, nišče ne osramoto pred celim svetom tak slovenskoga imena, nišče je ešče ne tak tlačo z nogami slovansko gostoljubje, kak blejski Sokol. Mislimo si, da bi što drugi to naredo, pravimo Orel, ves slovenski svet bi se zgražao i to po pravici — v obraz bi plüvali srnilcom slovanskoga gostoljubje, ne bi se smeli več na cesti pokazati. Sokol se pa ešče ma za narodnoga junaka — V istini pa ostane blejska spaka večni zamazek na slovenskom Sokoli.

Ajmo mi Sokoli!... Kamo ajete...? V bitje i moderno divjaštvo.

Dale.

Singer-mašini za šivanje.

Amerikanski Singer šivalni stroji
dobijo se za Prekmurje

v trgovini

BRATA BRUMEN

MURSKA SOBOTA

Cerkvena ulica 192. (poleg birovijske)

Dobijo se tudi Singer igle, olje, konci, nadomestilni deli itd. (šivalni stroji za sabole, šujstre i za familije).

Odavle se na rate (24 mesecev).

Singer šivalni stroji BOURNE & Co.
New-York.

Pošta.

A. Keischman.
Kupšinci. Vaši dokumenti ležijo v Ljubljani na agrarnoj direkciji, kam smo je s prošnjov poslali. Pišite ta, mi smo tudi. Dr. Šömen. Murska Sobota. Poslanih 25 D. je že za prišestno leto naročnina. Hvala. Za letos vse v obilnosti v redi.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja
ANDREJ OSET

Maribor,

Aleksandrova cesta 57.
Telefon števil 88.

Podpirajte

„Novine!“

Naznanilo.

Gledoč na zdajšnje penezne razmere bodemo obrestovali (interese davali) začnovši s 1. novembrom t. l. od stari i novi

vložb na knjižice po 5% čistih,

za vložbe na tekoči račun

davlemo interese najugodnejše, posebno pa za vezane vložbe proti 1, 3 i 6 mesečni odpovedi.

Slovenska banka

— podružnica Dolnja Lendava. —